

Mindenki Tanult Magyarországa

I. Bevezetés és alapvetések

Magyarországon 1989 óta semmilyen tudatos és szakmailag megalapozott oktatási reform nem volt. Az ország még mindig a Kádár-rendszerből örökölt oktatási szerkezetben vergődik, amely társadalmi és gazdasági elavultságának köszönhetően garantálja, hogy idővel újabb és újabb, a jelen keretek között megoldhatatlan problémák támadnak elő. Ezek egy részét a demográfiai szerkezet változása és az előregedő, elvándorlással sújtott társadalom generálja, egy részét a jelenlegi rendszer ismert és fokozatosan súlyosbodó problémái, egy részét pedig az új idők új kihívásai hozzák létre.

A korábbi kormányok válaszai a rendszer alapvető kereteit, így az óraszámokat, a tantárgyak elosztását, a napirendet és az egyéb tantervi kereteket megtartva igyekeztek reformokat megvalósítani, amelyek épp azért voltak és lesznek sikertelenek, mert a rendszer szerkezeti jellegéhez nem nyúlnak hozzá és az egyetlen céljuk kevesebb erőforrással és jellegét tekintve ugyanúgy megoldani ugyanazt a feladatot, mint korábban. Ez pedig törvényszerűen rosszabb végeredményre vezet.

Ebben a programban a XXI. század elvárásai szerint újradefiniáljuk a tanár, az iskola, a szülő, a diák szerepkörét és egy fenntartható, modern és felelős rendszert alkotunk, amely minden magyar fiatal számára biztosítja a minőségi gyermekkorhoz, minőségi oktatáshoz és minőségi életkezdéshez való elidegeníthetetlen jogot.

1. Környezettanulmány: Milyen is az a világ, ahová képzünk?

A XXI. század a tudás százada. Azok a társadalmak lesznek versenyképesek, amelyek képesek a digitalizáció, a robotizáció és a vele járó interdiszciplináris társadalmi átalakulás úttörői lenni. A magyar oktatás ezeken a területeken teljesít a legrosszabbul. Felesleges és az esetek nagyobb részében használhatatlan tananyagok töltik ki a napokat, az értékelés jellege teljesen szubjektív és sokkal inkább az engedelmességet és a tanult tehetetlenséget részesíti előnyben, mintsem a többirányú tudást proaktivitást vagy a vállalkozói szemléletmódhoz elengedhetetlen önfejlesztést.

A jelenlegi magyar iskolarendszert az 1900-as évek közepén alkották meg, a célja az engedelmes betanított munkások képzése volt. Ezt a rendszert kiegészítette egy államilag szervezett nevelési célú intézményrendszer (úttörőmozgalom, majd KISZ és a sorkatonaság) és egy olyan családpolitika, amely a gyermek nevelését kivette a szülő kezéből és egy állami keretbe helyezte át. Az idők folyamán ennek a rendszernek az oktatáson kívüli oldala leépült, az oktatáson belüli oldalát komoly emberi, anyagi és szakmai problémák terhelték meg.

Ma kimondható, hogy az alábbi öt jelenség minden oktatási probléma oka:

- A megfizetlenség
- A rossz minőségű tudás
- A tisztázatlan és következtelen elvárások
- A minőségi és mennyiségi utánpótlás hiánya
- A (jogi) eszköztelenség

Eközben az alacsony hozzáadott értékű szalagmunka világát felváltotta a magas hozzáadott értékű irodai és az informatika, robotika, mesterséges intelligencia eredményeit alkalmazó magas hozzáadott értékű mérnöki munka gazdasága. A fejlődés útja jelentősen kitágult, a korábban döntően a matematika és a fizika köré tematizált tudományok mára egymással átfedésbe kerültek és mindezt körbefogja egy olyan informatikai tér, ahol a korábbi tudományos élet, oktatás és kutatás eszköztára jelentős részben meghaladásra került.

A XXI. századi 18 éves felé elvárásaként ma már szükséges megfogalmazni a nyugati társadalmakban megszokott ismereteket, így a minimum 1 idegen nyelv legalább középfokú ismeretét, a beható informatikai ismereteket, a B-kategóriás jogosítvány legalább elméleti és elsősegélynyújtással kapcsolatos ismereteit, az önálló pénzgazdálkodáshoz, információszerzéshez és feldolgozáshoz, a tudatos és felelős életvezetéshez és életszervezéshez szükséges ismereteket, valamint minden gazdasági szektor felé egy olyan belépési szint ismeretét, amelyre ráépíthető valamilyen szakképesítés vagy diploma. Hisszük, hogy a szakmunkás-ország és annak a nehezen átképezhető munkaereje egy kudarc, a jövőt az érettségire valamilyen módon ráépülő képzést végzett emberek gazdaságával kell tervezni, amely mellett kiegészítő szerepet szánunk a középfokú szakképzésnek.

Fel kell készülnünk a demográfiai folyamatok okán arra is, hogy rövid időn belül nagy mértékben növelnünk kell az egy főre eső megtermelt jövedelmet, mivel 16 éven belül a jelenlegi 85-90 ezres generációk feladata lesz a Ratkó 2-nek is nevezett 170-180 ezres nyugdíjsgenerációk (6 év alatt 970 ezer ember) eltartása, amely szükségessé teszi a már felnőtt generációk átképzését és a jelenleginél jelentősen magasabb jövedelmű munkák magyarországi megvalósítását.

2. Az iskolarendszer helye a XXI. századi magyar társadalomban

A XXI. század a tudás százada. Ha azt mondjuk, hogy a XIX. században a föld volt a vagyon forrása, a XX. században pedig a gyár és a vállalkozás, akkor a XXI. században ezt a funkciót a tudás veszi át. A korábban nehéziparra épülő gazdaságok helyét tudásiparra épülő gazdaságok váltják fel minden fejlett országban. Ezek a megújuló energiaforrásokra, az erős helyi közösségekre és a rugalmas munkavégzésre, a tudományköziségre és az erős innovációs hajlamú kis- és középvállalkozásokra épülnek. Magyarország ilyen téren körülbelül 35 éves lemaradásban van, amelyet csak súlyosbít a 2006 óta zajló elvándorlás és kivándorlás, amely elsősorban a tanultabb lakosságot érinti.

Az 1989 előtti megyeszékhely-központú felfogást felváltotta a Budapest-központú országgép, illetve jelenleg a 3-4 megyényi területekre kijelölt regionális szemléletet igyekszik a Fidesz-kormány erősíteni (Miskolc, Debrecen, Szeged, Pécs, Győr és Budapest központokkal), miközben a lakosság fiatalabb része kilépett a területi kötöttségekből és vándorol a magasabb életminőség, a magasabb jövedelemszint és az élhetőbbnek tartott területek felé. Mindez kihat az iskolákra is, melyekben egyes városokban drasztikusan csökkent a diákok létszáma, máshol pedig a túl sok fiatal okoz problémákat. Mivel a helyben hozzáférhető oktatás egy telepítési tényező, ki kell mondanunk, hogy ahol megszűnik a felső tagozat, az a település képtelen lesz megtartani vagy magához vonzani a fiatal felnőtteket, ahol nincs középiskola az pedig a diplomás és versenyképes jövedelemmel rendelkező lakosságot veszíti el.

Mindez térben és minőségben is erős társadalmi mozgásokat okoz. A térben összetömörülő iskolázott lakosság teljesen más életstílust és mentalitást alakít ki, mint a hátramaradó és

fokozatosan lefalusiasodó országrészekben az tapasztalható ez pedig szétszakítja az 1990-es, 2000-es években még többé-kevésbé egyformán városias magyarságot egymással érdekellentétben álló párhuzamos társadalmakra. Ezt egyesek szegregációnak és valamiféle előítéletnek nevezik – tévesen. Egyszerűen csak az történik, hogy a megváltozó elvárásokat a múltban ragadt politikai vezetés nem tudja, rosszabb esetben nem akarja kiszolgálni, miközben egyes települések megfizethetetlenül drágák, másokra viszont senki nem akar saját akaratából beköltözni. Ebben a helyzetben a társadalom egyetlen mindenütt jelenlevő erejeként az oktatás maradt az egyetlen olyan tényező, amely képes új közös nevezőt teremteni és akár erővel is, de felzárkóztatni a leszakadt településeket a XXI. századhoz.

Az iskola tehát nem csak gyermekmegőrző vagy valamiféle oktatási szolgáltatóhely, hanem közösségi központ, szervezési és jövőtervezési bázisa az adott településnek és célszerű a mostani politikai akaratot utánzó-követő szerepe helyett társadalmi vezető szerepet szánni az intézményeknek. A jövő ugyanis nem az élehetetlenül zsúfolt óriás-településekké és nem a munkahelyek nélkül, egy-két család vagy klán magánbirtokaként tengődő kiháló és megtérülően nem fejleszthető aprófalvaké. A jövő Magyarországot az életképes, körülbelül 20-50 ezer fős települések köré lehet és kell tematizálni, melyeket gyors és jól szervezett tömegközlekedés köt össze, melyek energiaellátása minél inkább megújuló energiára támaszkodik, melyek képesek az élelmiszertermelés, a feldolgozóipar és a szolgáltató szektor funkcióit lefedni és helyben legalább középfokú oktatásig az oktatási funkciókat megszervezni.

3. A tanárok társadalmi helyzete

Arra a kérdésre, hogy mi a tanár oktatásban és nevelésben betöltött szerepe ma nincs egységes válasz. A nevelés kérdéskörére jellemző, hogy a jogokat minden tábor magának, a felelősséget pedig a többinek szeretné juttatni, míg az oktatáson belül hasonló a helyzet a döntési kompetenciák és az elvárások területeivel. Ezt az állandó és egyértelműen nem tisztázott érdekkonfliktust szemlélteti a mai oktatási rendszer számtalan jogi kiskapuja és visszássága, a tanárok anyagi helyzete és társadalmi érdekérvényesítő képessége.

A XXI. században teljesen átalakult a felelősség megítélése. A nőjogi és zöldmozgalmaknak, valamint az elmúlt 20 év politikai és gazdasági válságainak hála, jelentős mértékben felértékelődött az egyén felelősségvállalása és egyben leértékelődött az állami felelősség szerepe. Mindez teljesen átértelmezte a helyes és a helytelen fogalmkörét, amelyet az állami iskolarendszer sem szervezetében sem mentalitásában nem követett le, ami mára a helyes és a helytelen határát viszonylagossá tette és kialakított egy olyan egészségtelen szerkezetet, ahol a hivatalosan és a gyakorlatban létező gyakran ellentétei egymásnak és a szabályokat semelyik résztvevő fél nem tartja be, ugyanakkor elvárja azok betartását mindenki másától. Ezt elleplezendő intenzíven zajlik egy olyan álságos és hamis kommunikáció, amely az iskolákban hírzárlatot rendel el, kifelé hangoztatja, hogy minden rendben, ugyanakkor a legtöbb szereplő pontosan tudja, hogy ez nem igaz.

Ez az anómiának tekinthető állapot lehetetlenné teszi az oktatási munka hatékony szervezését, az európai szinten elvárt tanári kreativitás és szociális kompetenciák megvalósítását, taszítóvá teszi a tanári pályát és erős kiáramlást okoz a szervezetileg, anyagilag és mentalitásában is vonzóbb versenyszféra felé, továbbá kialakított egy olyan informális normarendszert, amelyből nagyon nehéz az átállás a céges világ formális rendszere felé. Ahhoz, hogy a magyar oktatás minőségében előkészítsen valakit a XXI. századi munkavégzésre ezt az informalitást ki kell

iktatni az oktatási rendszerből és be kell oda léptetni az egyértelmű felelősség, az elszámoltathatóság és a felnőtt világ viszonyait leképező társadalmi rend elemeit.

Az oktatásnak mi egy olyan szerepet szánunk, amely felkészíti a tanulót a felnőtt életre, a munkavállalásra, a szülői szerepre, az egyéni felelősségvállalásra és a társadalmon belüli aktív szereplésre. Ezért az oktatási rendszer kinyilatkoztatott céljának tekintjük, hogy minőségi értelemben is jól nevelt, jól képzett felnőttet képezzen minden diákból és ebben a tanárok feladatának tekintjük az oktatási és intézményen belüli példaadási feladatokat. A szülők feladatának tekintjük az intézményen kívüli példaadást és a gyermek proszociális nevelését. A két felet segítő intézmények (gyermekvédelem, házi gyermekorvos, logopédus, stb.) feladatának pedig a szükséges diagnosztikai és szükség esetén szaksegítséget nyújtó feladatokat és azok felelősségét szánjuk, ezzel egyértelműen meghatározva, hogy ki miért felelős.

Ezzel együtt azt valljuk, hogy a jó minőségű gyermeknevelés feltételei a jól képzett és felelős szülők, a jól képzett, felelős és a szülőkkel folyamatos kapcsolatot tartó tanárok, a gyermekek anyagi és szociális jellegű szükségleteit kielégíteni kész és képes családok, valamint a szükség esetén rendelkezésre álló, jól felszerelt és képzett szakemberek egy olyan társadalomban, amely eltökélt a nyugati világ gazdaságához való felzárkózásban és amelynek tagjai felelős polgárok, akik az adójukért cserében nyújtott oktatásra szolgáltatásként és nem kötelességként tekintenek.

4. Milyen a XXI. századi iskola?

Véleményünk szerint az iskolarendszer feladata a felelős állampolgárok képzése, hiszen a latinból fordított „Nem az iskolának, hanem az életnek tanulunk” klasszikus mondathoz. Ennek része az, hogy az állampolgár az állam által a Nemzeti Alaptantervben előírt kötelező évfolyamszintű minimális tantárgyi tudásnak a birtokában van. Ugyanakkor része az is, hogy az iskolarendszerben adott legyen a minőségbeli változatosság és mindenki megtalálhassa azt az azonosan magas színvonalon oktató módszertant és közösséget, amely a leginkább megfelel az igényeinek.

A XXI. században cél az, hogy valaki minél hosszabb ideig örvendjen a jó testi és lelki egészségnek azonban ez nem olyasmiről, amely általánosítható és egységesen mindenki számára azonos módon hasznos. Épp ezért tekintettel kell lennie az iskolának az eltérő érdeklődésekre, testi és lelki szükségletekre, valamint arra a tényre is, hogy a felnőtt világ viszonyait leképezendő a képzéssel, otthoni tanulással és iskolai munkával kapcsolatban eltöltött idő a heti 40 órát lehetőség szerint ne lépje túl.

Mivel az iskolarendszer nem önmagáért van, hanem a versenyszektort látja el új munkaerővel, valamint a társadalom felé bocsájt ki képzett felnőtteket ezért a XXI. századi oktatás tananyagának meg kell felelnie ezek elvárásainak is. A tananyagot és a kimeneti szintet ezek az elvárások kell, hogy meghatározzák, szemben a mai, Molnár Erik Rákosi-korabeli miniszter által definiált alpműveltségnek nevezett anyaggal. Mindezek mellett fontos és megkerülhetetlen a környezetünk elvárásainak ismerete és a zöld jövőre való tudatos felkészítés kérdésének megválaszolása is.

A jövő iskolájának korra, nemre, származásra és identitásra tekintet nélkül le kell képeznie és át kell adnia mindazon ismereteket, amelyeket minden Magyarországon élő lakostól elvárunk és képesnek kell lennie megvalósítani mindazokat a folyamatokat, amelyek végén valaki a munkaerőpiacra versenyképes és felkészült munkavállalóként léphet ki. Mindezek fényében az iskolának erős társadalmi szerepet és felelősséget kell gyakorolnia, megtörve azt a szocialista

paradigmát, miszerint az iskolában történtek csak a tanárra és a diákra tartoznak és a diákokat izolálni kell a társadalom többi részétől.

Ez mindenképpen szül egy erős visszahatást és állandó változást is, amelyre sokkal nagyobb szükség van a mostani, egyre inkább felgyorsuló világunkban, mint eddig volt. A XXI. századi iskola épp ezért egy folyamatosan változó, fejlődő, az oktatásirányítás felé kezdeményező és a környezetével (így a családokkal, a minisztériumokkal, a munkaerőpiaccal) partneri viszonyban álló intézmény kell legyen, amely anyagi értelemben szolgáltatást értékesítve támaszkodik a környezetére és amelyre a környezete is támaszkodik.

Programpontok és részleteik

II. Megfizetett tanárok –

A minőséget meg kell fizetni és csak utána lehet elvárni!

- A tanárok beralapját és fizetését euróalapra helyezzük
  - o Az euró alapú fizetés garantálja a vásárlóerőt.
  - o Az országban az euró bevezetésekor elkerülhető ezzel a bérválság.
  - o Az éves bértömeget kell csak euróra váltanunk hozzá a költségvetés elfogadásakor

- Olyan minimális tanári fizetéseket teremtünk, amelyek egy egyedülálló fiatal tanárnak is lehetővé teszik a mintaadó életvitelt.
  - o 1000 eurós nettó (nettó 400 ezer Ft) alatt nem igazán lehet megtartani a munkaerőt. A középfokú végzettségű pedagógiai asszisztensek és a dajkák kezdőfizetése ez a szint.
  - o 1500 eurós nettó (nettó 600 ezer Ft) alatt a pályának nincs vonzereje a diplomásoknak és a főiskolai képzések kontraszelektáltak maradnak. Ez a kategória érinti a tanítókat, az óvónőket és az alapképzéses gyógypedagógusokat, valamint a bölcsődei gondozókat.
  - o 2000 eurós nettó (nettó 800 ezer Ft) alatt egy 25 éves pályakezdő nem tud 30 éves korára egy lakáshoz hozzájutni. Ez a felső tagozatos és a középiskolai tanárok és oktatók kezdőfizetése lenne.
  - o Ezen kezdőösszegeket minden tanár részére a központi költségvetésből biztosítjuk, nem állami iskolák esetén kötelező kezdőfizetésként a fenntartó felé előírjuk.

- Visszahozzuk a régi KATA-t úgy, hogy a vállalkozók támogathatják a helyi iskolákat.
  - o A Kisadózó vállalkozások tételes adójának korlátozása, majd megszüntetése egy gazdaságilag és társadalmilag is problémás aktus volt, amely jelentősen korlátozza a fiatal vállalkozók pályakezdését és olyan adóterheket ró ki, amelyért cserében az állam semmilyen szolgáltatást nem ad. Ennek megoldására azt tartjuk célravezetőnek, ha a vállalkozók az adójukkal a helyi oktatást, egészségügyet, rendvédelmet vagy szociális ellátást támogatják és ezzel egyrészt csökkentik a központi költségvetés fejlesztésre szánt kiadásait, másrészt piaci versenyt, dinamikát, egyedi, helyi arculatot és kapcsolati tőkét visznek be az intézményekbe. Éppen ezért a vállalkozók jövedelméből 50 ezer Ft-ot levonva történne meg a főállású, 25 ezer Ft-ot a mellékállású adóbefizetés, illetve 15%-ot kötelesek lennének valamelyik oktatási, egészségügyi, rendvédelmi vagy szociális intézménynek felajánlani.
  - o Ugyanezt a támogatási opciót a nagyobb vállalatok felé is fel kívánjuk ajánlani legfeljebb az adóként és járulékként befizetett jövedelmük 25%-áig.

- Kiemelten segítjük a szegényebb térségek iskoláit.
  - o A befizetett összegek 50%-át közvetlenül az adott intézmény kapná meg, 50%-a egy szociális alapba kerülne, amelyből a legalacsonyabb befizetésekkel rendelkező intézmények kapnának kiegészítő támogatást típusonként elválasztva az oktatási, egészségügyi, rendvédelmi és szociális kategóriákat.

- Lehetővé tesszük az iskolák valóban egyedi arculatának megteremtését.
  - o Ezen összeg az iskolák számára szabadon felhasználható lesz fejlesztésekre, pályázatok önerejéhez és az igazgatók programjaiban felvázolt tervek megvalósításához. Ezzel véget ér a fillérre beosztott iskolai költségvetések kora.
  - o Az iskolákat visszaadjuk a helyi önkormányzatoknak, ha azt kéri. Amennyiben nem, akkor egy állami központi fenntartó alá sorolódnak az intézmények.
  - o Az igazgatók számára kötelezővé tesszük az intézményfejlesztési terv pályázathoz való csatolását és büntetjük annak nem teljesítését.

- Visszaszerződttetjük a pályát elhagyott fiatal pedagógusokat
  - o Deklarált célunk, hogy az iskolák megteljenek fiatal tanárokkal, akik a versenyszférában és a céges kultúrában szerzett gyakorlatot, szemléletet hoznának az intézményekbe.
  - o Az oktatást mi versenyszférának tekintjük, így az iskoláknak versenyezniük kell a legjobb tanárokért, a legjobb diákokért, szolgáltatniuk a támogatásért cserében és eredményeket kell felmutatniuk. A szemünkben az oktatás szolgáltatás is, amelynek színvonala és értékelése van.

III. Garantáltan magas színvonalú iskolai munka – Színvonalas és felelős oktatást minden magyar fiatalnak!

- Heti 20, tagozaton 23 jeggyel értékelt tanórára csökkentjük a tanulói terhelést.
  - o Ezzel együtt megszüntetjük az 5-8 és 9-12-es évfolyamok tananyagainak 80% körüli átfedését és nagyságrendileg a felére csökkentjük az egy tanévre adott tananyagot.

- A tanárok óraszámát heti 20 órára, a heti összesített munkaidejüket 40 órára csökkentjük.
  - o Ez heti 20 * 45 perc oktatást, 20 * 60 perc felkészülést és 5 óra adminisztratív, iskolán belüli és kívüli egyéb tevékenységet takar.
  - o Efelett minden helyettesítést és túlmunkát a Munka Törvénykönyve szerint ki kell majd fizetni.
  - o Kitűzött célunk, hogy napi 4 jeggyel értékelt tanóra legyen, de a szakképzést folytató intézményekben támogatjuk a heti 3 vagy 4 iskolai képzéssel és 1 vagy 2 szakképzéssel töltött, duális képzési formát is.

- A testnevelést, a művészeti, hitéleti és filozófiai tárgyakat választandóvá tesszük és megszüntetjük az osztályozásukat.
  - Ezt úgy érjük el, hogy a művészeti, hitéleti, testnevelési és filozófiai tárgyak osztályozását megszüntetjük, ezeket választandó formában a délutáni időszakra helyezzük át.
  - Minden diák számára kötelező lesz heti legalább két alkalommal összesen legalább 135 percnyi sportegyesületben történő sportolás (a testnevelő tanárokat ezek az egyesületek kötelesek lesznek átvenni és alkalmazni)
  - Minden diák számára kötelező lesz heti minimum 90 perc helyi kínálatból választandó művészeti vagy hitéleti tevékenység.
  - Ezzel együtt a heti terhelés 20 jeggyel értékelt tanórát, 5 vagy több jeggyel nem értékelt közösségi tevékenységgel töltött órát és 15 órányi felkészülést jelent. Ezt kiegészítheti a szakképzés heti 15, a tagozat heti 3, a fakultáció heti 2 órában.

- Egységes évvégi vizsgákat vezetünk be, így minden hetedikes garantáltan tudni fogja, amit egy hatodikos.
  - Június első két hetében az érettségihez hasonló vizsgára kerül sor a magyar nyelv és irodalom, matematika, történelem, idegen nyelv (több nyelv esetén egy választható), biológia, földrajz, fizika, kémia és informatika, valamint az életvezetési alapismeretek tantárgyakból.
  - A vizsga az érettségihez hasonlóan névtelenül, független javítótanár által javított központi feladat sor kitöltéséből, valamint a tanév anyagából független bizottság előtt tett szóbeli vizsgából áll.
  - Vizsgára az bocsjátható, akinek a tanév végi átlaga elérte az elégséges szintet.
  - A vizsgán kötelező minimum 40%-os eredményt elérnie egy diáknak, ellenkező esetben az éves eredményétől függetlenül évet kell ismételnie.
  - A vizsga a pótvizsgák idején ismételhető, de legfeljebb 3 tárgyból.
  - A 4., 6., 8. és 12. évek végén ezen vizsgák százalékos eredménye jelenti a felvételi rendszer alapjait is, a jelenlegi felvételik megszűnnek.
  - A 12. év végi érettségi vizsga az anyagában annyiban tér el mindeztől, hogy az összes tanév anyaga a kérdéssor részét képezi.
  - Az idegen nyelvi érettségi a nyelvvizsgarendszerbe olvad, középszinten B2, emelt szinten C1-es nyelvvizsgaként.
  - Visszaadjuk a nyelvvizsgával kiváltható nyelvi érettségi intézményét.
  - Ez garantálja, hogy az iskolaváltás, a tanárcsere vagy a költözés nem okoz nem tanult vagy ismeretlen tananyagrészeket a gyerekeknél.

- Az éves követelmények keretein belül visszaadjuk a tanárok önállóságát, a szabad tankönyvszerzést és a szabad tankönyválasztást.
  - Az éves vizsgakövetelmények részeit kell képezzék az éves tanmenetnek.
  - Bármilyen tankönyv használható, amely tartalmazza az éves képzési követelményeket.
  - A központi, kísérleti és keresztény szemléletű, kötelezően választandó tankönyvrendszer megszüntetjük.
  - Minden tankönyvnek elérhetőnek kell lennie e-book formátumban is és ösztönözzük a digitális tankönyvhasználatot.

- A távlati célunk a papíralapú tankönyvek helyett a digitális alapú tankönyvek bevezetése.
- Mindenhez név, arc és felelős tartozik majd az iskolákban.
  - Felszámoljuk az iskolai informalitást, megszüntetjük a munkajogilag problémás gyakorlatokat.
  - Az iskolákban szigorúan ellenőrizzük és büntetjük a törvénytelen gyakorlatokat, az intézményektől elvárjuk a szakképzett pedagógusok alkalmazását, a törvények és a rendelkezések betartását.
- Új iskolai értékelési rendszert hozunk létre az iskola társadalmi háttere alapján.
  - Az iskolákat az adott régió átlagos jövedelme, valamint az iskolák jelenlegi mért átlagteljesítménye alapján is kategorizáljuk. Ezen kategóriák kombinálásával alakul ki az iskola adott évre végleges kategóriája.
  - Az iskolák minőségi értékelésénél hasonló iskola a hasonlóval versenyez majd, így biztosítva, hogy a teljesen eltérő helyzetű iskolák közti ellentmondások felszámolásra kerüljenek.
  - Átsorolásra a tanév végén van lehetőség, erről az Oktatási Hivatal a nyár folyamán az iskola adott éves eredményei és adatai fényében rendelkezik.

IV. Felelős gyermeknevelés – Az iskola, a család és a gyermek együtt alkot egy egészet a szemünkben

- Tananyag lesz a gyermekek megfelelő nevelése.
  - Új tantárgyként 5. osztálytól heti 1 órában megjelenik az életvezetési ismeretek. Ez a tantárgy nem választható felvételi tárgyként. A tantárgy éves tervezett anyaga:
    - 5. évfolyam: Pénzgazdálkodás, társadalmi ismeretek
    - 6. évfolyam: A közúti elsősegélynyújtó tanfolyam anyaga (az éves vizsgán csak ez kerül számonkérésre), szexuális felvilágosítás, családalapítás. Egészséges életvezetés, táplálkozás, pihenés.
    - 7. évfolyam: Családtervezés, gyermeknevelési ismeretek 12 éves korig, pszichológiai alapismeretek.
    - 8. évfolyam: Jogi alapismeretek, gazdasági alapismeretek.
    - 9. évfolyam: Munkavállalási alapismeretek, adózás, vállalkozás alapjai.
    - 10. évfolyam: Pszichológiai, életvezetési, nevelési alapismeretek 12-18 éves kor között.
    - 11. évfolyam: Politikai, választójogi alapismeretek. Továbbtanuláshoz szükséges ismeretek.
    - 12. évfolyam: KRESZ-elméleti alapismeretek (az éves vizsgán csak ez kerül számonkérésre).

- Felszámoljuk a családon belüli és az iskolai bántalmazást.
  - A be nem avatkozás rendszere helyett elvárjuk, hogy a tanárok avatkozzanak be a gyermekbántalmazással kapcsolatos esetekben.
  - A tanárok számára az éves orvosi alkalmassági részévé tesszük a rendszeres pszichológusi vizsgálatokon való részvételt.
  - Az iskolai bántalmazást elkövető pedagógusokat börtönbe zárjuk és örökre eltiltjuk a pályáról.
  - A gyermekek számára rendszeres orvosi vizsgálati rendszert alakítunk ki, illetve növeljük az intézményekben dolgozó iskolapszichológusok és iskolaorvosok számát.
  - A médiában betiltjuk az erőszakos gyermekneveléssel, illetve gyermekek erőszakra ösztönzésével kapcsolatos tartalmakat.
  - Tananyaggá tesszük 10. évfolyamon az asszertív kommunikációt és a bántalmazásmentes nevelést.

- Véget vetünk a felelőtlen gyermeknevelésnek és a gyermekek elhanyagolásának.
  - Az iskolában tananyag lesz a gyermekek megfelelő nevelése.
  - Büntetni fogjuk, ha valaki nem vesz részt a kötelező házi gyermekorvosi vizsgálatokon és azt, ha a vizsgálat a gyermek nem megfelelő táplálására, bántalmazására, veszélyeztetésére utaló jelet talál.
  - A tanárok az iskolaőrökhöz hasonlóan hatósági jogkört kapnak.
  - Az iskolai fegyelmi kihágásokért járó beírásokat pénzbírságos rendszerré alakítjuk.
  - A jelenlegi gyermekvédelmi rendszer finanszírozását megnöveljük, az ügyintézés menetét lerövidítjük.
  - Büntethetővé tesszük a gyermekvédelemmel való egyet nem működést.

- Egységes és átlátható rendszert alakítunk ki a rászorulóknak intézményes segítésére.
  - Az iskolákat, az orvosi és a szociális ellátórendszert egy integrált rendszerbe illesztjük, amelyben az információk gyors és hatékony áramlása biztosított lesz.
  - A veszélyeztetett vagy sérült gyermekek nyomkövetésre kerülnek és jelentősen felgyorsítjuk az beavatkozási folyamatokat.
  - A szegényebb vagy tanulatlanabb családok számára fokozottabb hozzáférést biztosítunk a fejlesztésekhez és a felzárkóztató, ismétlő kurzusokhoz.
  - A jól teljesítő diákok számára a szakmai ösztöndíjrendszert kiterjesztjük az összes iskolatípusra.

- Az oktatásban nagy hangsúlyt fektetünk a felelősségtudat, az írott, formális szabálykövető gyakorlatok kialakítására.
  - A jelenlegi utánzó-követő rendszer helyett proaktív, kezdeményező iskolai légkört kívánunk teremteni.
  - Az iskolai dokumentumokban, így a házirendben és a munkaszerződésben is kötelező lesz egyértelműen rögzíteni a szabályokat.

- Felszámoljuk az iskolai hírzárlat intézményét, átláthatóvá tesszük az intézmények működését és ösztönözzük a szülőket, illetve diákokat az intézmény életében való cselekvő részvételre.
- Felszámoljuk az iskolai lemorzsolódás forrásait.
  - A börtönökből való szabadulást az érettségi vagy egy szakma meglétéhez kötjük.
  - A felzárkóztató programokat közvetlenül az iskoláknak utaljuk ki és tőlük várjuk el a végrehajtást is.
  - Fellépünk a lógás és a gyermekek elhanyagolása ellen. Az iskola látogatását elő nem író tankötelezettségi korhatárt megszüntetjük, a helyébe iskolalátogatásra kötelezettségi korhatárt léptetünk.
- Teret adunk az egyéniségnek, a tehetségnek és az önmegvalósításnak.
  - Jelentős mértékben csökkentjük az óraszámokat, ezzel időkeretet biztosítva a saját érdeklődés megélésének.
  - A tehetséggondozó és tudományos alkotói programokat a mostani, érdemi eredményeket nem produkáló rendszerből egy EU-s szinten integrált és központosan támogatott rendszerbe illesztjük.
- Megszüntetjük az iskolai joghézagok és visszaélések rendszerét.
  - Új munkaszerződéseket alakítunk ki a feladatok pontos megjelölésével.
  - A gyermekjogok és az iskolai nevelés során egyértelműen kijelöljük a gyermek, a szülő, a tanár és az igazgató, illetve fenntartó felelősségét.
  - Felszámoljuk az intézményi informalitást, kötelezővé tesszük az írásos vezetői kommunikációt és a jogsértő gyakorlatokat minden esetben megbüntetjük.
  - Eljárás alá vonjuk azokat a tanárokat, akiknek az osztályzatai jelentős eltérést mutatnak a vizsgákon elért eredményektől.
  - Nyilvános és hivatalos állásfoglalási fórumot hozunk létre az egyértelmű helyzetértelmezés elősegítésére.

V. Lépcsőzetes oktatási rendszer az óvodától a diplomáig

- Új NAT-ot hozunk létre a 2024-es év követelményei szerint óvodától az egyetemi diplomáig egységes és összeépülő rendszert alkotva.
  - Ebben a rendszerben évenként nyilvános lesz az adott követelmények felsorolása és a jelenlegi, iskolatípusok közt sokszor komoly ugrásokkal működő rendszer helyett egy lépcsőzetes, összeépülő, évenként ellenőrzött és visszajelzett rendszerben tanulnak majd a fiatalok.
  - A felsőoktatás felé kiterjesztett reformmal megakadályozzuk az egyetemeken a lemorzsolódást és bekötjük az egyetemi képzést a magyar érettségi, illetve szakképzési rendszerbe azok szerves folytatásaként.

- Az óvodákban visszavezetjük az iskolaérettség eldöntését.
  - o Minden óvodában visszahozzuk az iskola-előkészítő csoportok működtetését és mindenki számára lehetővé tesszük a plusz egy év óvoda választását.
  - o Már az óvodában megkezdjük az iskola-előkészítősök számára az olvasás tanulását és támogatjuk az idegen nyelvi, illetve testmozgással kapcsolatos fejlesztő foglalkozásokat.
- Az alsó tagozatban visszavezetjük az évisméltés lehetőségét.
  - o Olyan gyermek nem léphet második osztályba, aki nem tud rendesen írni, olvasni, összeadni és kivonni.
  - o Olyan gyermek nem kerülhet felső tagozatba, akinek nincsenek meg azok a matematikai, logikai, szövegértési, fogalmazási és nyelvi kompetenciái, amelyek hiányában nem lesz képes a megfelelő haladásra.
- Minden alsós számára bevezetjük az idegen nyelv és az informatika oktatását már a második osztálytól kezdve.
  - o Tanítói továbbképzéseket indítunk a műveltségterületek terén.
  - o Beépítjük a tananyagba a vakon gépelés oktatását.
  - o Idegen nyelvként választhatóvá tesszük az angolt vagy a németet azzal a megkötéssel, hogy az oktatását az iskola utolsó évfolyamának végéig biztosítani kell.
- Lehetővé tesszük a 12 évfolyamos tagozatos képzést ott, ahol erre lehetőség és igény van.
  - o Jogi kereteket alkotunk arra, hogy a gyermekek akár 12 éven át ugyanazon a tagozaton tanuljanak és az iskolák erre társulásokat alakítsanak ki.
  - o Lehetővé tesszük a felzárkóztató csoportok szervezését a tagozatos iskoláknak.
  - o A tagozatos anyagok azonban nem lesznek részei az évvégi központi vizsgáknak.

VI. Modern és aktuális oktatás

- Megszüntetjük a felesleges bürokráciát és adminisztrációt és a központosítást:
  - o Továbbfejlesztjük a jelenleg problémás iskolai adminisztratív rendszereket.
  - o Megszüntetjük a felesleges papírmunkát.
  - o Automatizáljuk az iskolai statisztikák készítését.
  - o A hiányzások igazolási rendszerét újraalkotjuk és megszüntetjük a papíralapú iskolai ügyintézését.
  - o Megszüntetjük a tankerületeket és a szakképzési centrumokat, az iskolák önálló egységeket fognak képezni. Ezek számára azonban lehetővé tesszük a társulások létrehozását például közös pályázáshoz vagy a bérszámfejtési feladatok egy helyen való elvégzéséhez.
- Nagy hangsúlyt fektetünk az informatikára, a nyelvismeretre, az életvezetési, pénzügyi, gazdasági, közlekedési, egészségügyi és pszichológiai ismeretekre.

- A lexikális anyag irányából az alkotó, alkalmazott ismeretek felé mozgatjuk el az elvárásokat.
  - Megszüntetjük a ráépülő ismeretekhez nem vezető, magolásra építő tanegységeket.
  - A 12. évfolyam végén legalább egy tanult nyelvből az évvégi vizsga a B2-es nyelvvizsga lesz.
  - A diákok által több fórumon hangoztatott hétköznapi életben elvárt életvezetési ismereteket beépítjük a Nemzeti Alaptantervbe.
- Kiemelt célnak tekintjük, hogy minden gyermek váljon teljes értékű munkaerővé.
- A segítségre szoruló gyermekek számára minden megyében igyekszünk mihamarabb növelni a gyógypedagógusok, konduktorok és segítő szakemberek számát. A képzésük elősegítésére ösztöndíjprogramot is indítunk.
  - A jövőbeli iskolafejlesztéseket az iskolai eredmények és a szociokulturális háttér figyelembevételével valósítjuk meg, az integrációs és felzárkóztató programok, illetve a közösségszervezés során iskolacentrikus megoldásokat alkalmazunk.
- Egészséges, finom és magyar menzarendszert alakítunk ki az iskolákban.
- Növeljük az egy főre jutó étkeztetési költséget és ezzel bőségesebb választékot alakítunk ki.
  - Mindenhol bevezetjük a svédasztalos menzarendszert, amelyet finn mintára összekötünk a szociális közétkeztetéssel is.
  - Államilag egységes minőségi minimumot vezetünk be, amelyet rendszeresen ellenőrzünk.
  - Alsó tagozatban napi három, felső tagozatban és gimnáziumban napi egy étkezést biztosítunk mindenkinek.